

NY SXASŲ
5
KAPİK
HAFTALBQ
ZURNAL

Коз Айдын

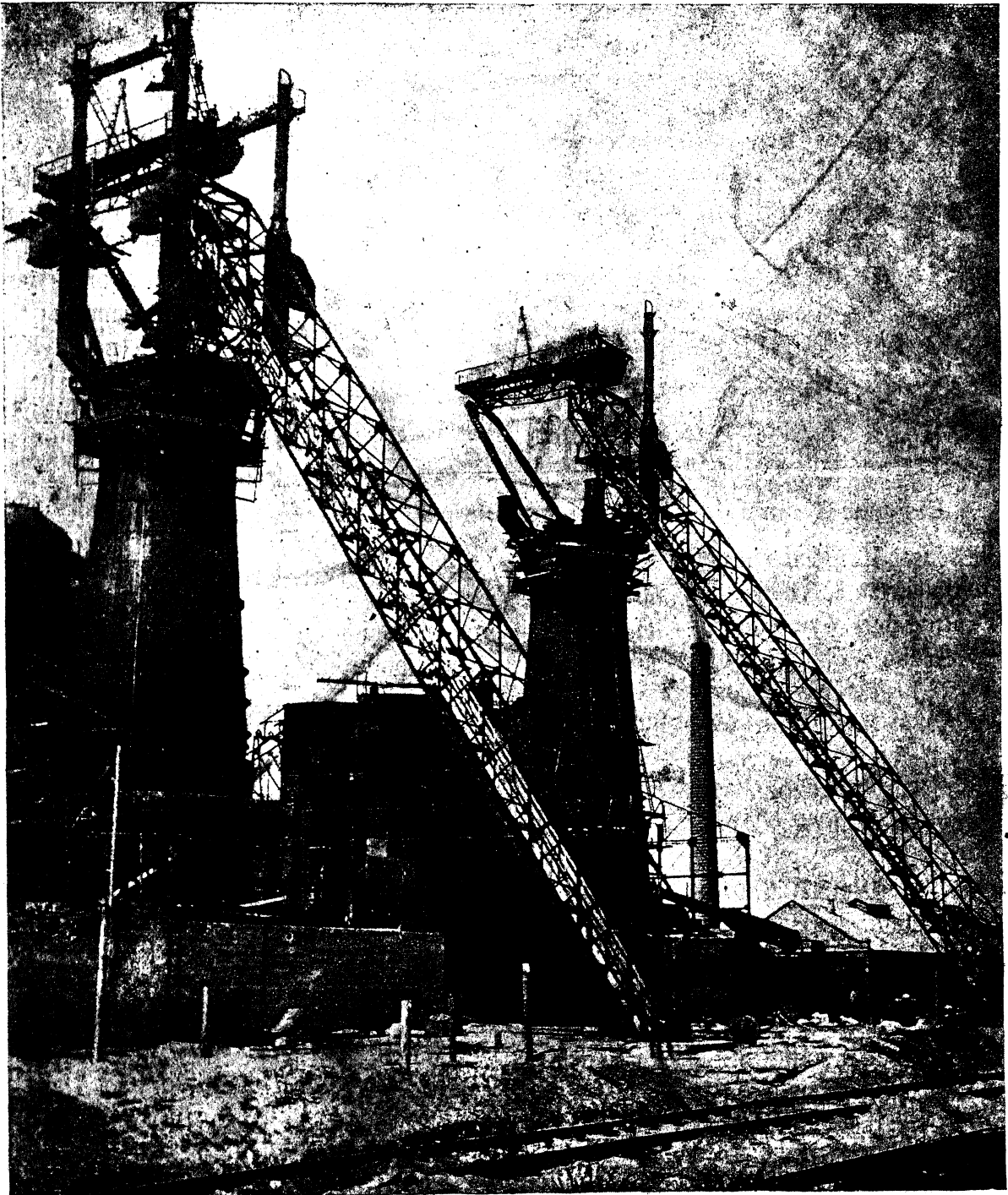
КОЗ АЙДЫН
(БЛАГОВЕСТЬ)
ЕЖЕ НЕДЕЛЬНЫЙ
ТАТАРСКИЙ
ЖУРНАЛ

№ 32

I JUL

1928

191

Kerc ma'den zavodъ, — resimde 1 ve 2 numrulь domnalar.

KERC ZAVODU

Kickene Kerc jərtm adasə özini zengin mādēn oçaqlarə-nen sanajı qaritalənnə knjazla-rnə erteden verı əzyne tart-maqda edi.

Zavod Kerden 71 kilomedro uzaqlıqda qurulğan.

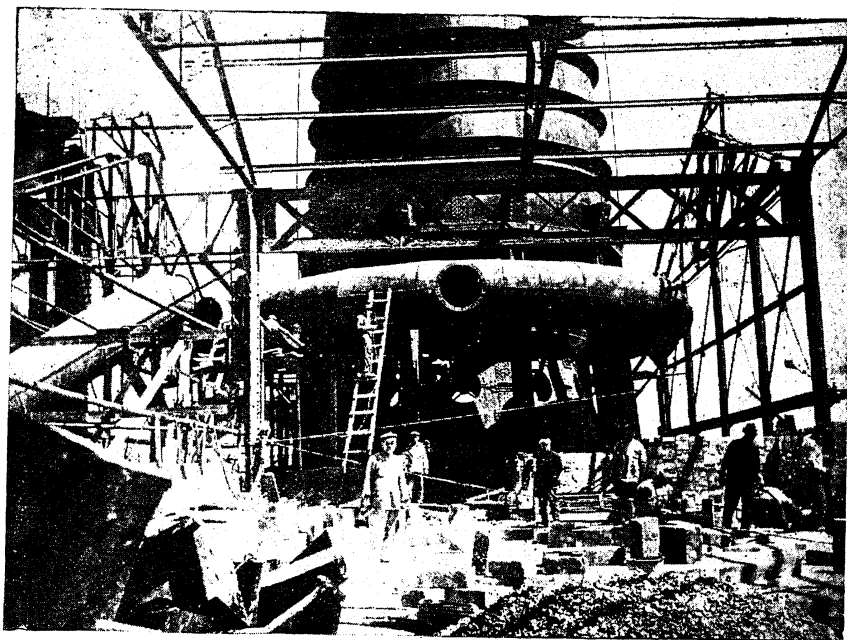
Avtobuslar tez tez zavodqa doqrə jol ala. İşçilerin bir qəs-mə i'malat xanelerge, digər qəs-

mnalar işləv başlamaj, onların joqarəsında işçiler o jaq bu jaq salımaqda tyzeltuv soynə sьq maqdalar.

Domnalar işləv başlağan soñ, ta joqarəqə qadar sьqqan rels-lernin ystynden oçaqlarqə me-xaniki suretde, jer altından sьq-qan xam, temizlenmegen mādēn ler binlerçe pudlarnen domna-larə aqrəz icine tögylecekdir.

Şimdi ise işçiler domnalarə-nə jyksek, vaş ajlandırğə poq-tasna sьqa. Kərmək icyn joqar-ğə vizlernide saqrıdılar. Biz-de qorqa [qorqa javaş, javaş joqarəqə tırmaşdıq. Kyzymiz-nin aldynda vytyn Kerc şəheri, portə hatta jeşil Taman, voqaz-nyñ o bir taraflarə vile pek gyzel kəryne.

Bu domnalarə her biri bir kerrede vəşer bin pud səjn verecekdir. Kynde orta hisable 5—6 kerre devr olaçaq olsa bu domnalar jylde 20 milyon pud temiz səjn sьqaraçaqdır.

Resimde: 1 numrulu domnanın gaz burusu.

1892 senesi Kerden bir qas verst uzaqlıqda bulunğan Kerc voqazynen Azav denizi-nin qoşulğan jerinde, vyjuk „Brjanskij“ mādēn zavodə jər-luv başlağan edi. Lakin ufaq ufaq suretde jərylğan səjn iri-tken domnalar ile zavodə işle-tmek mymkin olmadə. Zavod zarar verdi.

Savet sanajı v buradada muva-ffaqrət qazandı. O gendisine jərdmqa tış memleketlerden mādēn sьqarı texnikasında qul-lanılğan soñ qolajlıqlarə aldı. Bəjleliklə Kerc zavodə, SSSR indusrializatsiya işine vyjuk fajda ketirdi 4—5 seneden sonra zavodə veruv başlaçaq 40 mil-jon pud səjyni SSSR-in mādēn aslıqlı toldıraçaqdır.

mə domnalarqə keteler. Burada bir qas sьraqa tyrlı tyrlı i'ma-lat xaneler dizilgenler. Bunlarən arasında daha janə jəryluv bit-

Zavod icinde.

ken 2 dane domna (zavodnən jyregi) jykselyv tura. Tyrlı tyrlı miqjasda ve kölemde truvallar bunlarə sarıv alqan. Daha do-

Kerc mādēn zavodnən istiqvali işte vəjleçe Qrım şumhurije-tinde vyjuk istihsal məvqiyə alaçaqdır. E. Ş.

PARMA ŞEHERİNİN BALALARI

İtalja memleketinin „Parma“ şehrinde fabrika işçileri iş taşladılar. Onlar fabrikantların virdikleri haqnen çalışmaq istemediler. Coqca para istediler. Fabrika sahiblerinde onların isteklerine razı olmadılar ve fabrikaya qaratdılar. İşçilerin para qazanmaları toqtadıq kibi fuqareleşdiler. Aclıq cekuv başladı. Jenede fabrikantların didiklerine razı olmaq istemediler.

En zijade bu sevevden balalar cekişkeninden aclıqdan xastalanuv ölv başladı. Bu halnı Çeneva şehrinin işçileri eşiduv arqadaşlarına yardım etmege qerar verdiler. İş taşılaqlarının balaların özlerine aluv vaqmanı ve öz araları daqıtmayı tüşündiler. Cunki o vaqıt Parma şehrinin işçileri fabrika sahiblerinin degenlerine razı olmamaq icyn iş taşılav vaqtını uzata bilecek ediler ve öjlede jardılar. Öz aralarından uc veş arqadaşın sajlav Parma şehrine balaların aldırmaq icyn jolladılar.

Parmada iş taşılaqlan işçiler, öz balalarının aclıqdan ölmekte oldıqlarını körüp, az qaldı fabrikantların degenlerine razı olaçaq ediler.

Çeneva işçilerinden yardım kelgeninen balalarını oraqa jollamaqa razı oldılar. Özlerinin aclıq cekmelerine qulaq bile asmadılar.

Tek balalarımız toq olsun—dediler ve iş taşılavını uzatmaqa qerar verdiler. Balaların hepsini toplav Çeneva şehrine jolladılar. Bytyn vaqonlar çeşid jaşda balalarnen toldı.

Artıq onların Çenevaqa keleşek kynleri keldi.

Vagzalqa coqdan coq işçiler toplanan ediler. Her işçi özyne birer bala almaqı tüşyne edi. İşçilerden qajrı daha vaşqa sınıf xalqda kelgen edi. Onlarda bu gyzel işke qoşuluv vaqmaq icyn bala almaqı tüşyne ediler. Çeşid cem'ijetler öz vajraqlarınen keldiler.

Muzika (orkestro) da hazır bulundı. Dört bir jaqdan balalarda toplaşa ediler.

Targovkalar (qalac, portaqaal satqan qadınlar) sepetlerini toldırub keldiler.

Şherde jyksek binaların sofalarında, pençerelerinde, qadınlar çeşid ciceklerden jarylaqan buketlerle veklej idiler. Balavan bir vajram gypnundeki hazırlyq kibi şher vajraqlarla dona tylaqan edi.

„Xalq poşzdrı savırsızlyqla veklej, şen şatır

bir birinen vaqıya saqla qonuşa. Biri—men qız bala alaçaqm, digeri—oqlan bala alaçaqm dev evvelden qararlaj ediler.

Vagzal pek zevqlı edi. Uzaqdan poşzdrı sızoırdıq eşidildi.

Vagzal saın qaqıldı. Poşzdrı xalq artıq kerdı. O javaş javaş janaşa edi. Lakin voju coq uzun edi. Ardına pek coq vagon taqqan hepside balalarnen tolu edi. Pençirelerden qasqı ve atqın benizlerin balasqlar vaqmaqda ediler.

Xalq susdı... Poşzdrı gitdikce javaşladı... İşte artıq durdı.

Muzika birden bire caluv başladı xalq bala almaq icyn birden bire vagonlarqa aqladılar. Kucyklerini ellerinin ıstınde ketryv saqladılar. Byjyklar özleri sekiryv sekiryv dışjorlardı.

Zavallılar son derece zaıflamış ve mahzyn jyzli ediler.

Onlar tatlı-tatlı calan muzikayı eşitdiler allı gylli vajraqlar kerdiler. Xalqda qalac, portaqaal, qanfet ve saire kibi jemişlerin sıjlav başladı. Bunı körüp balalar quvandı ve jyzleri kyldi.

Balaların tez-tez pajlaşdılar. Ba'zı bir gyzelçe balalar icyn balavan öpke saqladılar.

Bir işçi özyne biri qız, biri oqlan olmaq yzre eki bala alqan edi. Diger işçi ise qız balasqlı almaq icyn zorlana ve vaqıya edike axır sonı aluv toqtadı.

Bir jaş işçi qadınına hicde bala qalmaqan edi. Vagzal voju coq capdı. Herkesden soradı, jalvardı. Özyne bala qalmaqanın anlav coq muqajdı.

Xalq jolqa tizildi, kickene balaların kimi elleri ıstınde tutmış kimide omuzlarına oturtmış ediler.

Byjyklarının ise ellerin qen tutuv aluv ketmekde ediler.

Xalq soqaq voji gideriken, sofalardan, pençirelerden cicekler atalar, balalarda onların capışuv toplaj ediler.

İşçilerden biri digesine:

Gördinmi arqadaş!

— Eger biz her vaqıt vöjle yardım laşysaq fabrikantlar bizi jenemezler dedi.

M. Gorkij.

Cevirgen: Ç. Naçı.

(Baş kecen numruda).

Şu arada balaban bir qartal quş Mintaqa jaqın dıvar ıstıne qondı. Minta vıpa pek qızdı, balajı dıvar ıstıne vıraquv quşun ıstıne atıldı.

Vunı kören Zozef hamam tyfengini patlatdı. Qurşun Mintanın omuzına toqunıv kecdi, qan aqıv başladı.

Zavallı Mintanın vıpa şanı pek aqırdı.

Acıvlandı, aqlamaqda başladıqan Carlinı aldı, dıvarın en juksek jeri olqan kemerin ıstıne sıqdı.

Sandroda elinde arganı oldıqı halde tez tez jıruv keldi qalabalıqqa soquıldı. Mıntajı soq qıdıqan ve janqandı dev pek qorqqan edi.

Dıvarın tepesindeki Mıntajı körgenimen Carlısqında veraver alıv sıqdıqı anladı. Onın adın ajıv saqımaqa ve jalvarmaqa başladı:

— Menim Mıntasqım!.. gızel Mıntam kel maqa... dev başladı, elinende saqırdı ve aqladı.

Lakin Minta ses ve şamata dan hic bir söz eşıtv olamajardı.

Qalabalıq, şamata pek vıjuk edi. Xalq bir birini anlamaj, herkes çeşid jollar köstere, herkes aqlı egrete, herkes öz bilgenini ajta, balanın qurtarmanın caresini tışne edi.

Sandro tışındı, arganın qoluna aldı, torlanqan xalqqa:

— Mıntanın sevgen „Savlıqlaşu“ degen ja-

¹ Arqada keteriliv jıryılgen bir qac havalar cala tıroqan sandıq.

nıqlı tırkysini calsam velke tışuv kelyv janma otıruv — dev elinen jyzını qarav, calıv başladı.

Lakin ses şamata vıjuk olqan ısyn Minta calnan tırkyni eşıtemej edi.

Sandro poliske şamata ve qatnavın toqtatılmasını istev jalvardı.

Ameriqada, soqaqlarda tıroqan polislerde birer dane vejaz tajaq buluna. Onunle ne qadar fajton, avtomobil, tramvaj kecke toqtatmaq mumkin ola. O vejaz tajaqlı joqarıja qaldırdı, hepsi toqtajlar.

Jolın bir tarafındaki xalq diger tarafına rahat gece bileler. Eger jıqılqan kisi olsa vasyımadan. qaqılmadan qurtulmaq mumkyn ola.

İşte Sandroda vunı tışunıv poliske vaqırsa saqırsada aralar ızaqca oldıqı kivi qalabalıq ve şamata dan bir birini anlamaj ediler.

Bir vaqıtlerden sonra xalq Sandronı anladı. Ses ve qatnavın kesilmesini istev bir aqızdan vaqımaqa başladılar.

Polisde xalqlı degenini jarmaqa meşur oldı. Elindeki vejaz tajasqlı joqar qaldırdı. Şu daqidada faitonlar avtomobiller, tramvajlar, ajaq maşınalarna varıncaja qadar hepsi, hepsi durdılar. Qatnav vıv vıtyın kesildi. Toqtatqan fajton ve avtomobillerin hisav joq edi.

Xalq bir birinen fısl, fısl ne var ja? vizi ne ısyn kecirmejler dev soraj ediler. Ortalıq tım tırış, xalq susqan, hatta qıvırdamadan tıra, közlerini de Mıntadan ajırmaj ediler.

Işte wəjle bir tənəcləq icinde Sandro elindeki arganinen „Savlıqlaşu“ degen tyrkyni calub başladь.

Minta calqь sesini eşitdi, rahatsızça qьbьr-dadь Sandro olqan tarafqa vaqьdь javaş, javaş dьvarьn alcaq jerine tьşdi.

Sandro calqьsьnь toqtamaj cala edi.

Minta bir elinen Carlisьqnь quşaqьna sьqdь, bir elinende zьnçьrь tutub aşaqь doqrь sarqub başladь.

Xalq nefes almaqə vile qorqa edi. Sarqa, sarqa jere tьşdi. Javaşca Sandronьn janьna keldi. Juq-

laqan balanь jerge qojdь. Eki elinen jyzyni qarav sallanmaqə başladь.

Anna Carlige jaryşdь.

Polisde bejaz tajaqьnь salladь. Xalq harekete keldi. Səjleşe səjleşe jollarьna devam etdiler. Fajtonlar, tramvajlar, avtomobiller şatьrdaş, pa-tьrdaş kəcdiler.

Anna; janьdan balasьna qavuşqanь icyn qu-vancьndan aqladь. Sandroda; majmunьnьn va-şьnь sьjprav jumşaq ve qaltьravuq sesile: menim sevgili ve aqьllь Mintam dedi.

S o n.

„UZUN QULAQ AZIZI“

Jaşnьn biri işsizlikden bir şorvaşь qьdьra,
Jyre-jyre vo oqurda tavanlarьn sьdьra.
Rast ketirib bir şeјxьnь jyre oqa bir ajqa,
Şeјxьn desen „çoreme“¹ ni taşlaj „vyjyk xydaj“ga.

Şeјxьn kyni kece tavly, her kyn zevqda sefada
Boqa qulaq asqan hic joq, bu qarib hep çefada.
Şeјxьn, şeјxьn xorandasь, hepsi boqa vujura,
Bo qarib ne juqu juqlaj, nede qarnьn dojura,

Ajь tolub haqqьn isteј varьv doqrь şeјxdan,
Şeјxьn voпь, vaşdan ajaq syzgen soң kəz qьjьqdan
Dij: „jigitim! şimdi saңa param joq hic vermege
Gənlіq varmь, ajt doqrьsьn, bir aj daha jyrmege?
Eki ajcyn, para vermə, verərim bir „eşşek“ men,
O „eşşek“ niң arqasьndan, qazanьrsьn coq şeј sen!
Jigit razь ola bir aj daha qullьq etmege,
Azirləne bir ajdan soң, eşşek miniv ketmege.

Alaj-vulaj kyni tolьv, mine eşşek sьrtьna,
Savlıqlaşьv sьqa evden, vaqmaj hic de artьna.
Biraz vaqьt ketkenden, soң „eşşek“ öle syrunьv,
Jigit aqlaj pek muqajьv, cal cekmenge vьrunьv
Leş janьnda çan gənylden, erpeј aqlav tojqan soң,
Deren qazьv o eşşek ni bir cuqurqə qojqan soң;
Nijjetlene ozynçe o bir dьbara qurmaqə,
Avdest alьv başlaj o soң, jatьv-jatьv turmaqə.

Bo sьrada keliv toqtaj, o jerge bir vaj kişi,
Zevqlandьra onь jaşnьn etiv jatqan vo işi,
Jaşdan soraj: „vo ibadet, vo sənyklik necyn?“ dev
Jaş dej: „maңa bir hal oldь işte onьn icyn“ dev.

Men bir saqat, mьçrim edim, keliv jatdьm, vo jerge
Juqlaqanda sьqьlqanьm, vatqanьm hep qan terge,

Tanda men bir ses eşitdim: „juqlama! calt, tur ket dev
Artьq gyzel oldьn „haq“ qə ibadetni coq et dev,
Vaqtьm olsa men bu jerge, bir tyrvəcik qojardьm,
O tyrvəde geçe, kundyз, namaz qьlvь dojardьm.

Zengin diјki „hic kimsege ajtma saqьn vo sьnь,
Men tyrvəge vaqь etejim, şo toqajnen şo qьnь,
Saңa iş, kьc, hic kerekmez, tek tyrvəni vaqarsьn,
Bir „şeјx-vavaj“ oldьqdan soң, kecinmelik taparsьn.

* * *

Kecikmeden o jerde, bir vьjyk „tekke“ jaryla,
Bo „tekke“ ge jardьm etken coq „çumard“lar tapьla,
Bir coq qurvan, hem du'anen, başlaj „tekke“ negizi;
Soң denile vo „tekke“ ge: „uzun qulaq azizi“.

Her kyn anda dua ola vьnlərien xalq çьjьla,
Jaş şeјxьnьn çevlerine aqca sudaј qujьla,
Bir jьl kele vo şeјxьnьn şorvaşьsь qart şьjьx.
Vьjyk qavuq, uzun etek, qava saqal gьr mьjьq,

Kəre, mьnda, uzaqlardan, xalq syrynen toplana;
Ased oqь jyregine, gyzel etiv saplana.
Bo şeјxьnь gyzel tanьj, jaş şeјxьn bir kərgende
Tyşьne hep cekdiklerin, onda ьrəqat jьrgende,

Qart şeјxьn coq aldьramaj, qonaq vaj kim oldьqьn,
Kimnen aşav, kimnen icьv, kimnen namaz qьldьqьn,
Bir arada qonaqvajdan soraj „Aziz“nьn adьn;
Dijki: „vo bir erkekmidir, joqsa gyzel bir qadьn?“

Jaş şeјxьn dij: „vo eşşek dir, aldьm şeјxьn vavajdan,
Öldi hajvan vo jercikde, ajaq sьnьv torajdan,
Qart şeјxьn dij: „bildim artьq, o „şeјx-vavaj“ men
edim,

Sen ketken soң „Allah“ dan hep saңa qismet diledim,
Hic ters ketmez, oquduqь „tebaregim, jasinim,
Mende kide, vo... eşşeknьn anasьdьr toşьnьm.

1 Çoreme: Ödemek demek.

TYLKY NEN QARQJA.

Bir kyn qarqja bir parca penir tapqan,
Aşamaqda aşymaj, tek bir qarqan.
Özi mingen bir terek putaqña,
Qaramaqan soluna hem saqña.

Taze penir qoqusyn tylky sezgen,
Avuz suvyn cıvırtıv közin syzgen.
Degen: „kerek qırmaqda voqda dolav,
Olsa kerek vo qarqja jaman qolav“.

Cıqqan qarqja ögyne qujruq sallav,
Laqırdıqda başlaqan avzyn ballav.
Degen: „nazar timesin ne gyzel quş,
Ne açajıv qıjafet, ne de turuş.
Çennet quş olmalñ hic şubhe joq,
Bondaj bir quş kormedim gezsemde coq.
Sen quşlarnıñ sultanñ, söz joq voqda,
Bytyn quşlar qul bolşa lajyq saqa.
Sen bu qadar jaraşyq bolqandan son,
Dylberlikde cıldeni alqandan son.
Sesiñ seniñ olmalñ temiz elmaz,
Bylbyl seniñ janıñda zil tutalmaz.
Qıjafetiñ sejr etmek közge sefa,
Mahrum bolmaq sesinden vyjyk çefa,
Eşitmeden sesiñni aşyq oldım.
Baq postıma sarardım, birden soldım.
Mahrum etme sesinden eşitejim,
Bo lezzetden tatajım son ketejim“.
Qarqja vony eşitiv pek qoraja,
Ajtqanlarñ tylkyniñ kercek saja.
Qoltuqlarñ qavara, qururlana.
Pek jaraşyq jyrlajım dev zorlana.
Birden: „qıaq“ dev çivere avuz acıv.
Avuzıñda bolqanñ jerge sacıv.
„Qıaq“ degende peniri tuşe jerge,
Tylky keliv janaşa o penirge.
Şajtiv tylky qarqjaqda aqyl sala,
Sersem qarqja bir şejsiz qarav qala

Cirkij.

ORAQ

Qıjyş, qınoqır tışım var,
Jazda pek coq işim var,

Cökyc degen ajtuvı
Gyzel de, bir eşim var.

Toqajlarda, cellerde,
Arpa, voqdaj pişkende,
Añlyğym her jerde,
Xalq oraqqa tyşkende.

Meni bytyn köjlyler,
Qart, jaş, bekar, yjlyler,
Toplaşqanda bir jerge,
Maqtav coq şeş sejliler.

Bajraqlarda, parada.
Her jerde baq resmim var,
Dynjadaki bajlarcyn,
Pek qorqunc bir ismim var.

M. Nyzhet.

KÖZ AJDYN NASYL BIR ZURNAL OLMAQ KEREKİDİR?

Qıymda medenij inqlavın inkişafına bir alet olaçaq, jañ elifvanın kytile arasına daqıymaq icyn mejdana sıqqan ilk zurnal „Köz Ajdyn“ oldıq her keske belli.

Lakin bu soñ vaqıtlarda Köz Ajdyn mynderiçe i'tibarile aşıq doqır ene başladı. Menim fikrimçe zurnalın sahifelerini toldırğan meqaleler, şi'rlar keñlijet i'tibarile pek adi. Meqalelerin icinde proletar mefkyresine ujqan jerlerde közge carpa.

Mesela: Köz Ajdynın 30-ncı numerosındaki „Tali'siz xoranta“ namındaki hikañe vaşından soñna qadar kucyk burzuazja mefkyresi ile doquj. Eger bu zurnal ekserijetle mektev balalar oquğan-köz ogyne alaçaq olursaq vöjle meqalelerin balaların terbijesine ne qadar zarar ketirecegine hic şubhe etmemek gerek.

Jenede şu numeruda Tyjrevic imzasındaki „Jutuq“ namındaki

Alupqa jañ elifva toğeregini bitirgen arqadaşlar.

„Şi'rg“ oquñız. Böjle sacma ma'nasız şeñler kimge gerek? Joqsa ovurıqdan qajır vaşqa jazılaçaq kylynclı ve ibret bir şeñ joqmı?

Çirkij imzasile jazılğan „Müş-qın haçiligi“ daxi bunlardan coq artqa qalmaj.

Men, şu kucyk meqalemde butyn bu meqalelerin tahliline mufassal bir suretde kirişmedim. Maqsadım jalñız onlar köstermek ve „Köz Ajdyn“ zurnalında onların jeri olmaqanıp qajd etmekdir.

Bu zurnalın qarına Lenin arqadaşın şu sözleri jazıl: „Jañ elifva şarqda inqlav demekdir“. İşte bu inqlav, Qıymın en qaranlıq köşelerine çajrataçaq „Köz Ajdyn“ zurnalın mynderiçesinde inqlav olmaq gerek.

Bunın icyn voş şeñlerle oqraşmajuv zurnalın sahifelerini tam ma'nas ile mefkyremizge ujqan ve xalqın inkişafına yardım etecek sijasij, edevij, fennij ve ilax... meqalelerle toldırmaq gerek.

Eger vöjle jarılrsa „Köz Ajdyn“ vujyk muvaffaqijetle xalqın arasına daqıl ve yzerine jyklengen vazifeni tam ma'nasile ifa eter.

Bojaçijef T.

Aqmesçidke havadan kimja „huçum“

Savet soqadıqda kimjevi vomvanın patlaması.

**ZURNALIMIZ JAVAŞ JAVAŞ BALA ZURNAL XARAKTERINI ALAÇAQDIR. BUNIN ICYN BUTYN OÇALARIMIZIN BALA RUHIYATINA MUVAFIQ ŞEJLER JAZUB BIZGE JARDYM ITME-
LERINI ISTEJIMIZ.**

(Idare)

**Aqmesçidke havadan kimja
huçumi**

Resimde—ucqucqa pulemjot atalar

VIKTORINA

On ekinçi qısm — „Soñqılar“.

1. R. K. P. (v) niñ soñqı sjezdi ne vaqıt oldı?
2. Eñ soñında kim öldirildi, Saqqom, Vansettimi?
3. Şaxta muhakemesiniñ qasıñı künü soñqı kün edi?
4. Jañ elifbada soñqı harf hangisidir?
5. Tuberkuļjoz xastalıqınıñ qasıñı stadjası soñqıdır?
6. Nobile ekspeditsiasınıñ qurtarmaq içyn eñ soñında hangi şura vuz qıranı ketdi?
7. Qıymda soñqı xan kim edi?
8. Hukymet vañqası tarafıñdan bu soñ künlerde nası para sıqarıldı?
9. Sanajı' zajomınıñ soñqı tirazı nası şeerde oldı?
10. Posta teleqraf qomissarıñqı bu soñ vaqıtta qas karıkkı marka sıqardı?
11. Haftanıñ hangi künü soñqı saıyla?
12. Qıym merkezij içra qomitesiniñ soñqı sesjası Qıymıñ hangi şeerinde oldı?
13. Vezuvij janar daqı soñqı kerre ne vaqıt patladı?

14. Soñqı kuneş tutulması ne vaqıt oldı?
 15. İleri zurnalınıñ soñqı numrusı qasdı?
- On birinçi qısm vıktorinağa sıvablar.**

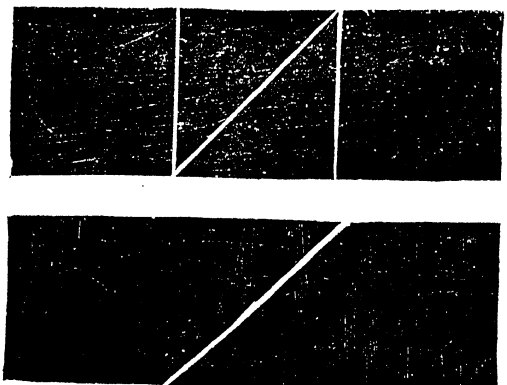
1. 25 majıssa.
2. 11 danesine hukym sıqadı, 5 danesi atıldı.
3. 6-ıñı.
4. 1903 senesi.
5. Birinçi ve beşinçi.
6. 1 ruble 28 kapık.
7. Rus.
8. Yc, Vezuvij, Heqla ve Etna.
9. Fransa inqlavı vaqıtında bir ırqa.
10. 25 İjulde.

TARMAŞA

D	I	L	L	A	R	A	Ç	I
R	I	Z	S	U	N	A	R	Q
A	L	A	D	I	Θ	B	O	L
Ь	L	A	I	Ç	R	E	R	E
L	E	M	Ş	I	M	Z	L	E
R	O	X	B	D	E	E	T	V

Bu 18 parcaıñ öjle bir surette dizinızki, muhaçır tyrkylarından bir vejt sıqsun.

Kecen numrumızdaki 8 numrusı tarmaşanıñ sıvabı:

Myharrirler qollecjası: M. Nedim.

A. Latif-zade.

K. Çemaletdinof

Neşr eden. Qıym merkezij janı elifba qomitesi.